Vrijdag 10 December 1943 — DAGBLAD — 60ste Jaargang, No. 4077

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zon. egs)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

ZNAMENKA VEROVERD.

Duitse aanval ten Westen van Kiev gestuit.

5e Leger verovert grote buit in voortgezette opmars.

Spanje biedt verontschuldiging aan Groot Britannië aan.

Grote onrust in Bulgarije

DUITSERS BEWUST VAN HUN NADERENDE NEDERLAAG.

E. C. Daniel seint uit Londen:

De overtuiging bij de Duitsers, dat zij de oorlog verliezen, wordt gerapporteerd door verantwoordelijke Britse autoriteiten uit alle neutrale hoofdsteden van Europa. Dat deze overtuiging bij de onzijdige landen reeds bestaat, wordt te kennen gegeven door: 1) de nieuwe stap van Turkije waardoor het nader bij een deelneming aan de oorlog is gekomen; 2) De ogenblikkelijke verontschuldiging van Spanje aan Groot Britannië voor de aanval der Falangisten op den Britsen Vice Consul te Saragossa; 3) Zwedens felle terugspraak tegen Duitsland over de quaestie der deportatie van alle mannelijke studenten van de universiteit te Oslo.

Niettegenstaande het vlieden van Duitslands hoop op een overwinning, waarschuwen de Britten echter zowel in het openbaar als privé bij elke gelegenheid tegen het „onzinnig optimisme" dat Duitsland zonder verdere strijd uit de oorlog zal treden. De best ingelichte Britten zijn het met Churchill eens dat er een kans bestaat, dat Duitslands gepraat over een geheim wapen om Groot Britannië aan te vallen, niet geheel bluf is. Het effect van dat wapen op de voorbereidingen voor het vestigen van een tweede front en op het Duitse moreel kan slechts worden bepaald indien en wanneer het in werking wordt gesteld. Niettegenstaande alle tegenslagen in 1942 en 1943 toont het Duitse leger nog een opmerkelijke en fanatieke trouw aan Hitler. Zijn soldatentrots is weinig verminderd.

De vernieling van een kwart van al Duitslands belangrijke industrie-steden heeft grote invloed gehad op het moreel van de burgerij in die steden en het uitzicht aangetast in de evacuatie-gebieden waar de mensen geïnfecteerd worden door het pessimisme van hun ongenode gasten. Doch de Duitsers roepen in hun woede slechts om wraak — niet om overgave. In Londen gelooft men algemeen, dat de onvermijdelijkheid van Duitslands nederlaag, welke reeds in de onzijdige landen wordt gezien, vervolgens zal worden gevoeld in de naburige vazallanden van de as. Reeds kan men de invloed ervan zien op Bulgarije dat aan Turkije grenst. De grootste druk wordt intussen op beleefde wijze geoefend op Spanje, dat dichter dan enig overgebleven onzijdig land in Europa kwam bij een deelneming aan de zijde van de as.

Zowel de Britse Ambassadeur Sir Samuel Hoare als de Noordamerikaanse Ambassadeur Carlton Hayes houden haast dagelijkse vertogen voor Franco's pro-as regering. „Wij kunnen ons thans veroorloven eisen te stellen" zeide een Brit.

Behalve te eisen, dat Spanje een einde zal maken aan zijn onneutrale handelingen zouden de Britten en Noordamerikanen — naar van betrouwbare zijde gemeld wordt — erop hebben aangedrongen, dat Franco de Duitse agenten uit Tanger zal verdrijven en ophouden met het leveren van oorlogsmateriaal aan Duitsland.

Het Duitse handelscrediet is reeds sterk in Spanje. De toevoer van goederen naar Duitsland neemt af omdat de Spanjaarden contanten willen, die de Duitsers niet hebben (Londen, (AP) 9.12).

MENEMENCIOGLU OVER DE BESPREKINGEN TE CAIRO.

Numan Menemencioglu, de Turkse Minister van Buitenlandse Zaken, verklaarde op een persconferentie, dat „Turkije's buitenlandse politiek onveranderd gebleven is na de conferentie te Caïro." Hij zeide: „Wij komen zeer verheugd en zeer tevreden van Caïro terug. De conferentie was een der belangrijkste gebeurtenissen in deze phase van de oorlog. Onze besprekingen waren zo intiem en vriendschappelijk, dat wij kunnen zeggen, dat onze betrekkingen vandaag met de Verenigde Staten en Rusland haast eender zijn als met Engeland. Onze alliantie met Engeland is door de conferentie belangrijk versterkt."

Op het laatste legde Menemencioglu vooral de nadruk. Hij zeide, dat Roosevelt en Inonu — vijf minuten nadat zij elkander ontmoet hadden — als vrienden waren, die elkaar veertig jaren kende (Ankara (AP) 9.12).

TROEPEN NAAR DE TURKS-BULGAARSE GRENS.

Berichten uit Bern en Sofia deelden mede, dat Turkije en Duitsland troepen gelegerd hebben aan weerszijden van de grens tussen Turkije en Bulgarije en Hellas. Een staat van nood is afgekondigd langs de gehele grens en alle verkeer is stilgelegd als gevolg van een nervositeit over de mogelijkheid van een Geallieerd invasie van de Balkan. De correspondent van „Svenska Dagbladet" te Bern deelde mede, dat de waarnemers niet de mogelijkheid over het hoofd zien, dat Duitsland het Europese deel van Turkije zal invaderen, teneinde de Dardanellen te bereiken, vooral met het oog op de berichten, dat de Geallieerden een grotere steun aan Rusland beloofd hebben via de Dardanellen.

De correspondent zeide, dat krachtige detachementen van Turkse troepen stellingen ingenomen hebben langs de gehele grens tegenover Bulgarije en Hellas. Twee Duitse divisies hebben zich opgesteld aan de Bulgaarse zijde van de grens om een eventuele Geallieerde poging om de Balkan via Turkije binnen te vallen tegen te gaan.

De berichten uit Bern zeiden, dat over geheel Zuid-Oost Europa een gespannen verwachting heerst, dat Turkije actief aan de oorlog zal gaan deelnemen na de conferentie te Caïro. Naar men zegt zouden de laatste tijd grote voorraden wapenen en honderden vliegtuigen Turkije bereikt hebben. Sommige kringen te Berlijn gaven uiting aan de mening, dat het gepraat over een invasie deel uitmaakt van een Geallieerde zenuwoorlog om belangrijker verrichtingen in andere gebieden te dekken (Stockholm, (AP) 9.12).

ARRESTATIES IN BULGARIJE.

„Social Demokraten" zeide in een bericht uit Boedapest, dat woelingen in Bulgarije plaats vonden en honderden personen door de Duitse Gestapo en de Bulgaarse militaire politie werden gearresteerd.

Het bericht zeide, dat vele arrestaties werden gedaan na gehouden betogingen te Sofia. Uit particuliere kringen wordt vernomen, dat de toestand wanhopig is in het Bulgaarse leger en dat vele soldaten overlopen naar de Helleense en Joegoslavische guerrillastrijdkrachten (Stockholm, (AP) 9.12).

SMUTS UIT CAIRO VERTROKKEN.

Maarschalk Jan Christiaan Smuts, Premier van Zuid-Afrika, is per vliegtuig uit Caïro vertrokken naar het Zuiden. Officieel werd bekend gemaakt, dat hij met Roosevelt en Churchill conferreerde tijdens de Turkse conferentie (Caïro, (AP) 9.12).

DE BERECHTING VAN CIANO C.S.

De Romeinse correspondent van de „Handels Sjoefarts Tidningen" van Gothenburg meldde, dat Graaf Ciano en vijf of zes andere leden van de Fascistische Grote Raad, welke de verwijdering van Mussolini bewerkstelligde, binnen enkele dagen zullen worden berecht. De berechting zal in het geheim plaats vinden; waar werd niet gezegd (Stockholm, (AP) 9.12).

ROBERT ZAL VERSLAG AAN PÉTAIN UITBRENGEN.

Admiraal Georges Robert, „de man, die het Franse goud in Martinique verdedigde", verklaarde voor het weekblad „Vida Mundial" van Lissabon: „Ik zal spoedig naar Vichy gaan om verslag uit te brengen aan Pétain. Pétain alleen kan oordelen en beslissen over mijn houding en optreden op Martinique. De redenen, welke de Noordamerikanen hebben geleid tot de bezetting van Martinique zijn van geen politiek of economisch karakter." Met het laatste liet de Admiraal doorschemeren, dat de Verenigde Staten zulk een beslissing namen met het oog op de strategische belangrijkheid van dat eiland in de slag van de Atlantische Oceaan en niet om de 300 ton goud in handen te krijgen, welke zich bevindt in het Fort de Saïr, of de 140.000 ton aan koopvaardijschepen in de wateren van Martinique (Lissabon, (AP) 9.12).

SPANJE ZENDT VERONTSCHULDIGING.

De Britse Regering ontving de verontschuldiging van de Spaanse Regering voor de belediging van den Britsen Vice-Consul en de leden van zijn gezin te Saragossa door geuniformeerde Spaanse Falangisten op 19 November. Naar vernomen wordt heeft Minister Jordana in naam van zijn Regering de verontschuldiging aangeboden aan Ambassadeur Hoare met de verzekering, dat de schuldige Falangisten gestraft zullen worden (Londen, (AP) 9.12).

EEN BOEK VAN MONTGOMERY.

Generaal Sir Bernard Law Montgomery, Bevelhebber van het Britse 8e leger, heeft een boek geschreven over het gebruik van de luchtmacht. Hooggeplaatste commandanten zeggen, dat het een handboek is voor de invasie van Europa. Het boek werd geschreven kort nadat Montgomery in Italië landde. Het werd voor eigen rekening gedrukt en verdeeld onder de hoge kringen van leger en luchtmacht. Het boek somt de gehele ervaring op in de gecombineerde lucht- en landmacht, welke geboren werd in de woestijn en zich ontwikkelde boven de bergen van Tunis en Sicilië en geperfectioneerd werd in de tien weken sedert de invasie van Italië begon. Het boek zal waarschijnlijk niet voor iedereen beschikbaar zijn vóór het einde van de oorlog (Londen, (AP) 9.12).

AANSLUITING.

Kapitein Ludwig Sertorius, de Duitse Commentator, verklaarde, dat de Russische strijdkrachten ten Noord-Westen van Znamenka aansluiting hebben gemaakt met die in het gebied van Tsjerkassy (Londen, (AP) 9.12).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Tijdens de dag van 9 December braken onze troepen ten Westen en Zuid-Westen van Krementsjug de vijandelijke weerstand en tegenaanvallen van den vijand en vervolgden zij hun offensief.

Zij veroverden de volgende krachtig versterkte plaatsen: Voronovka, Podoronoye, Tsjiprizyl, Saratovka, Kallantayev Polski, Tarasova, Kollantayev, Debovka, Vastkovka, Petrova, Morosina, Rudnyagora, Mitrovanovka, Spasevo en het spoorwegstation Mederovo.

In het gebied ten Noord-Oosten van Tsjerniakhov sloegen onze troepen de aanvallen af welke gedaan werden door grote strijdkrachten van vijandelijk voetvolk en tanks. In andere sectoren van het front heersten verkenningsactiviteiten en vonden artillerie- en mortierenduels plaats.

Op 8 December ontwrichtten of vernielden onze troepen aan alle fronten 78 Duitse tanks. 77 Daarvan werden in het gebied ten Noord-Oosten van Tsjerniakhov buiten gevecht gesteld. 33 Vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten in luchtgevechten en door het afweervuur (Moskou, (AP) 9.12).

AANVAL OP ROOSEVELTS ANTI-INFLATIE LINIE.

De Noordamerikaanse Senaat hechtte zijn goedkeuring aan een verhoging van 8 dollarcenten van het uurloon voor 1.100.000 spoorwegarbeiders, niettegenstaande de waarschuwing van den Directeur der Oorlogsmobilisatie James Byrnes, dat zulk een beslissing de anti-inflatie linie van de regering zou breken (Washington, (AP) 9.12).

AANVAL OP HANOI EN HAIPHONG.

Het Japanse Domei-agentschap zeide in een uitzending van Tokio, dat een formatie Noordamerikaanse Mustang gevechtsvliegtuigen Hanoi en Haiphong in Indo-China heeft aangevallen (New York, (AP) 9.12).

Het nieuws van vandaag.

De gehele Duitse defensie aan het Oekraïne-front kraakt en breekt voor het offensief van Generaal Malinovsky, wiens strijdkrachten door de openingen in de nazie-linies stormden tot binnen geschutsafstand van Krivoi Rog en Znamenka. Nog 14 krachtig versterkte plaatsen werden veroverd en volgens den Duitsen commentator van Radio-Berlijn, Kapitein Ludwig Sertorius, hebben de strijdkrachten van het Krementsjugfront aansluiting gemaakt met die in het gebied van Tsjerkassy.

De grote tegenaanval van den Duitsen Generaal Fritz von Manstein ten Westen van Kiev werd ook tot stilstand gebracht in een verschrikkelijk tankgevecht na twee dagen van Russische terugtrekkingen. De Duitsers melden nu, dat de Russen hun opmars in Noordwestelijke richting door Wit-Rusland hernieuwd hebben niettegenstaande de sneeuwval.

Ook in Italië zijn de weersomstandigheden nog steeds niet ideaal maar de gevechten worden niettemin met even grote hardnekkigheid voortgezet. De vijand is nu verdreven van de gehele Oostelijke oever van de rivier de Garigliano en het 5e leger heeft Rocca Devandro veroverd. De Canadezen van het 8e leger, die de rivier de Moro overstaken, vallen nog steeds aan in een gebied waar de vijand een ingewikkeld verdedigingssysteem aanlegde. In verschillende plaatsen, die de Duitser denkt spoedig te zullen moeten opgeven, richt hij grote vernielingen aan.

Terecht merkte de Russische vertegenwoordiger in de commissie voor het Middellandse Zeegebied op, dat de Duitsers de strijd reeds als verloren achten, althans niet verwachten, dat zij het verloren gebied eens zullen heroveren. De bevolking heeft dan ook het meest te lijden van hen.

Uit Londen wordt ook een dergelijke mening geseind door den AP-man E. C. Daniel. Hij zegt dat de nazies zich ervan bewust zijn dat zij de oorlog zullen verliezen.

Hiermede bevestigt hij hetgeen wij in ons laatste weekoverzicht schreven. En ook zegt hij, dat de Duitsers eerder wraak willen nemen tegen de Geallieerde luchtaanvallen dan zich willen overgeven. Het geheime wapen waarover de Duitsers het telkens hebben, behoort volgens velen zeker tot het rijk der realiteit en dus is oppassen de boodschap. Luchtaanvallen zijn er de laatste dagen haast niet geweest op Duitsland, maar gewoonlijk voorspelt zulk een rust niet veel goeds voor het Reich.

Spanje heeft zijn verontschuldiging aangeboden aan Groot Britannië voor de belediging van den Britsen Vice Consul te Saragossa (zelf een Spanjaard) door geuniformeerde Falangisten.

In China vervolgen de troepen van Tsjang Kai Sjek hun successen na de herovering van Tsjangteh. De Noordamerikaanse 14e luchtmacht biedt hier goed steun aan de grondtroepen.

Geen rechtstreeks militair gezag na de terugkeer, verklaart Gerbrandy.

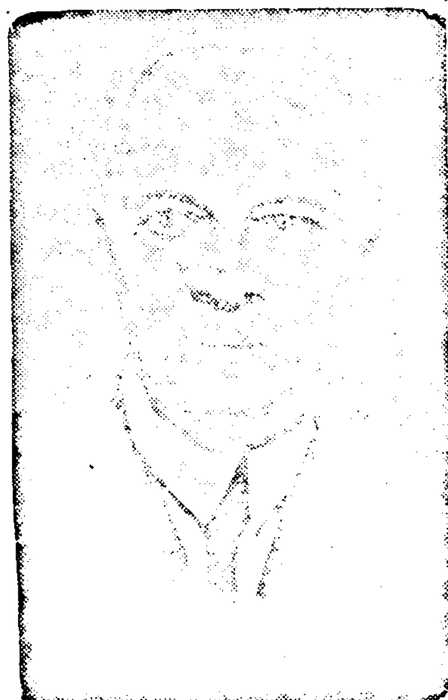
Slechts de hoogst nodige maatregelen zal de Regering door de militairen laten uitvoeren; zelf blijft zij verantwoordelijk.

„Openbare mening zal in staat zijn zich uit te drukken in pers en vergadering."

Niet het Cabinet, maar het Volk zal beslissen over de in te voeren veranderingen.

Zijn Excellentie Minister President Dr. Pieter Sjoerds Gerbrandy heeft eergisteren de volgende rede voor Radio-Oranje gehouden:

„Wanneer ons land vrij wordt, zal er een speciale Staat van Beleg worden afgekondigd zonder een uitgesproken militair karakter ten einde een zo snel mogelijke hervatting van de normale burgerlijke vrijheden te verkrijgen. Een gezuiverde administratieve machinerie zal onmiddellijk in functie treden hetgeen zo spoedig mogelijk zal worden gevolgd door het algeheel herstel der regeringsinstanties door middel van de welbekende instituten van het Nederlandse volk en tenslotte door de volledige gelegenheid voor het Nederlandse volk om zijn eigen wensen en verlangen uit te drukken onder een regering, die zijn vertrouwen bezit. Wanneer het land bevrijd is, of wanneer een deel des lands bevrijd is, zal het onmiddellijk onder deze speciale staat van Beleg komen gedurende welke de overheid de zogenaamde militaire autoriteit zal aanwenden, die

MINISTER-PRESIDENT PIETER SJOERDS GERBRANDY.

niet het militair gezag is bedoeld in de Wet van 1899. Het thans bedoelde militaire gezag is ingesteld onder speciaal Koninklijk Besluit, dat kracht van wet heeft en dat een speciale Staat van Beleg regelt zonder inachtneming van een overgangsperiode. Het is getekend door de Koningin en gecontrasigneerd door de Ministers. Deze procedure is gevolgd, omdat de wet van 1899 niet voorziet in de uitzonderlijke situatie, die zich thans voordoet. Deze situatie zal hierom uitzonderlijk zijn, omdat het land heroverd zal worden en omdat dit zal geschieden in nauwe samenwerking met de bondgenoten. Dit militair gezag kan in de volgende 6 punten worden uitgesplitst.

1. Het militaire gezag ontleent zijn bevoegdheden aan de Regering, welke Regering in laatste instantie verantwoordelijk is en welke verantwoordelijkheid alleen gedragen kan worden, wanneer zij haar taak inderdaad kan uitvoeren, waarvoor deze Regering tegenwoordig of vertegenwoordigd moet zijn in Nederland wanneer de militaire autoriteit daar is.

2. De bevoegdheden die tijdelijk door de Regering aan het militaire gezag worden overgedragen zijn alleen de zulken, die vereist worden voor het herstel en de handhaving van de innerlijke en de uiterlijke veiligheid en de samenwerking met de bondgenoten, terwijl eveneens een gezuiverde burgerlijke administratie moet kunnen functioneren.

3. De bevoegdheden door de wet van 1890 door de militaire overheid verkregen gelden in dit geval alleen voor de handhaving van de openbare orde en voor administratieve correcties, die door de Regering noodzakelijk zullen worden geacht na overleg met u (Het Nederlands volk) en ten bate van een goede samenwerking met de bondgenoten.

4. De militaire overheid zal vertegenwoordigers hebben in de provincies, gedeelten van provincies en grote steden. Zij zal haar bevoegdheden niet slechts op zulk een wijze aanwenden, dat zoveel mogelijk de vrije hand wordt gelaten aan het burgerlijk gezag, doch ook in die zin, dat dit laatste met alle mogelijke middelen gesteund worde.

5. Het militaire gezag zal geen deel uitmaken van leger of vloot, doch een orgaan zijn, dat gevormd wordt uit leden die komen uit burgerlijke kring, uit beroeps en reserve-officieren; allen zullen een militaire rang hebben omdat zij zullen hebben samen te werken met de Geallieerde militaire machinerie.

6. De aldus gevormde militaire autoriteit moet haar taak snel en doelmatig vervullen. Omdat de overweldigend grote meerderheid van het Nederlandse volk van goeden wille is en dus snel en doelmatig zal zijn in haar medewerking, zal de noodzakelijkheid van militair gezag niet meer aanwezig zijn. Wij hopen daarom dat het van korte duur zal zijn, doch wij kunnen ons zelf niet aan een vaste datum binden omdat niemand alle moeilijkheden die zich kunnen voordoen kan voorzien.

Wij begrijpen uw verlangen om ten volle ingelicht te worden over de aard en de vorm van het gezag, dat in de overgangsperiode naar normale condities zal zijn gevestigd. Gij kent het hoofdbeginsel van de rede die de Koningin op 23 November heeft gehouden. Wanneer ik u meer vertel, zult gij niettemin kunnen begrijpen dat ik uit hoofde van veiligheids overwegingen geen volledig beeld kan geven. Behalve dit zult gij op tijd die inlichtingen ontvangen die u geen twijfel zullen laten omtrent wat de Regering noodzakelijk acht na overleg met de bondgenoten en omtrent wat uw taak zal zijn.

Er zijn twee algemene richtlijnen:

1. De nederlaag van de verdrukker en de terugkeer van den Koningin en van de Regering zullen aan Nederland zijn eigen instellingen en vrijheden teruggeven.

De openbare mening zal in staat zijn zich uit te drukken in de pers en in vergaderingen. Kerken, scholen, universiteiten, gemeenten, provincies en de Staat zelf zullen niet langer in hun werkzaamheden worden verhinderd door den tiran. In Nederland gevoelen velen dat na de terugkeer van de democratische, grondwettelijke instituten niet alleen als vanouds kan bijven. Ten opzichte hiervan wenst deze regering geen aanwijzingen te geven omdat zij ervan overtuigd is dat het Nederlandse volk de vrijheid moet bezitten hierin voor zich zelf te beslissen. Het is niet aan dit cabinet om te dezen een beslissing te nemen. Iedere maatregel van de huidige Regering is er daarom op gericht, dat niets worde vastgesteld ten aanzien van permanente hervormingen die later moeten worden gemaakt. Zijn beslissingen zijn

niet anders dan tijdelijke voorzieningen.

2. Deze tijdelijke voorzieningen zijn in grotere mate noodzakelijk dan de meesten beseffen, omdat er in heel Europa en ook in ons schone land gedurende de overgangsperiode allerlei spanningen zullen bestaan. Ik behoef u slechts weinige voorbeelden hiervan te geven: De schurken die met den vijand heulden zullen op regelmatige wijze moeten geliquideerd worden. De nog bestaande fabrieken die verplicht zijn aan de oorlogsproductie van den vijand te werken zullen gedesorganiseerd zijn wanneer zij niet onmiddellijk ingeschakeld kunnen worden in de normale productie. Duizenden die van haard en huis zijn weggevlucht en honderdduizenden die door den vijand zijn weggevoerd zullen terugkeren. De gehele Regeringsmachinerie zal ondermijnd zijn. Noodmaatregelen zullen moeten worden geformuleerd op zulk een wijze, dat zij de situatie volkomen beheersen. Een veel sterker beroep dan velen zullen verwachten zal op het volk gedaan moeten worden, daar 'kan niets aan worden verholpen, dit is noodzakelijk. Bovendien zal alles wat hier in Londen voorbereid wordt moeten passen in de grote geallieerde strategie; zoals deze door de situatie in Europa zal worden gedicteerd.

In de overgangsperiode zal de nadruk moeten liggen op gezag en dit gezag zal sterk moeten zijn. Het zou een onvergeefelijke fout zijn dit niet te erkennen. De gehele samenwerking met de bondgenoten is hierop gegrondvest.

Doch na de overgangsperiode, wanneer de dingen normaal zullen gaan zal een belangrijke zaak de situatie blijven beheersen: De oorlog zal niet zijn afgelopen wanneer Duitsland is verslagen, want dan zal de oorlog met Japan voortduren en de gehele kracht van Nederland zal niet alleen moeten worden gericht op het herstel doch ook en vooral op de overmeestering van het monster dat ons schone Nederlands Indië in zijn klauwen heeft. In deze strijd waartoe wij onze bondgenoten onze volledige samenwerking hebben beloofd, zal het Nederlandse volk, dat klein is vergeleken bij de grote machten der wereld, in staat zijn de grootheid te tonen die het zo vaak in zijn roemrucht verleden heeft gekenmerkt. Bij de bovenmenselijke taak die ons wacht is ons geloof in God die alle macht en alle kracht heeft.

NEDERLAND

VERSTERKINGEN LANGS NEDERLANDS KUST.

De Berlijnse correspondent van de Stockholmse Dages Nyheter deelt aan zijn blad mede, dat overal langs de Nederlandse kust, zware betonnen Duitse versterkingen zijn gebouwd en ondergrondse fortificaties, deze zijn veelal zover vooruit geschoven, dat zij bij vloed geheel door het water worden omringd.

VOORBEREIDINGEN.

Dr. C. O. van der Plas, heeft aan een Aneta correspondent te Melbourne een verklaring afgelegd: Bij het organiseren en oefenen een steeds groeiend aantal Nederlanders en Indiërs teneinde een groots mogelijke bijdrage te leveren aan de geallieerde zaak in de Stille Oceaan, dit betekent, dat wij niet alleen onze gewapende macht voortdurend versterken, doch ook, dat wij voorbereid zullen treffen voor een verdere versterking zodra Nederland bevrijd zal zijn. Wij doen mee aan radiouitzending en naar vijandelijk en naar bezet gebied, wij halen zoveel mogelijk uit onze scheepvaart, wij geven technisch onderricht aan Indiërs die de geallieerde troepen zullen vergezellen, wij leiden mensen op voor den overheidsdienst en wij doen alles wat nood zakelijk is om allen burgelijke diensten die onmisbaar zijn voor het leger goed te doen functioneren. Onze pogingen worden ten zeerste gesteund door Generaal Mac Arthur, die niet alleen een groot soldaat is, doch die ook een opmerkelijk kenner is van de psychology van Aziatische volkeren.

PLANNEN.

The Black Diamond Line is doende plannen te maken voor een snelle dienst tussen Noord Amerikaanse, Noord Atlantische havens en Nederland en België na de oorlog. De daarvoor te bezigen nieuwe boten zullen een snelheid van 20 knopen kunnen bereiken.

BELOFTEN.

Evenals op Java het geval is hebben de Japanners ook voor Borneo, Celebes en de Grote Oost, zogenaamde deelneming der bevolking aan het bestuur in het vooruitzicht gesteld.

OVERPLAATSING.

De Heer Steenstra Toussaint, eerste gezantschap-secretaris te Buenos Aires is overgeplaatst naar het Departement van Buitenlandse Zaken te Londen.

HAMMERSTEIN OVERLEDEN.

Den Heer S. Hamerstein eigenaar van Nederlandse kustmvaartuigen in Engeland, en lid van verschillende Regeringscommissies is gisteren te Londen overleden.

DE GENEESKUNDIGE SCHOOL IN SURINAME.

De jaarlijkse toelatingsexamens voor de Geneeskundige School te Paramaribo, Suriname, zijn al weer achter de rug. Er waren veel meer candidaten dan gewoonlijk; wel een veertigtal naar wij vernemen. Slechts 20 leerlingen konden worden toegelaten, natuurlijk degenen die de beste examens aflegden.

Tot de geslaagden behoorden 2 dames en 18 heren. Van het totaal der geslaagden waren 12 Katholiek: 1 dame afkomstig van de R.K. Mulo-school voor meisjes (St. Louiseschool) en 11 heren afkomstig van de R.K. Mulo-school voor jongens (St. Paulusschool). Dit is een mooi succes voor het Katholieke onderwijs in Suriname.

Staten van Curaçao.

Vergadering op ZATERDAG, den 11den DECEMBER 1943, des namiddags te 3 uur.

Te Behandelen Onderwerpen

1e. Ingekomen stukken.

2e. Ontwerp-landsverordening tot wijziging en aanvulling van de „Onderwijsverordening 1935" (P. B. 1935 No. 43) (1943 — 1944—67) (1942—1943—37).

3e. Brief aan Zijne Excellentie den Gouverneur inzake de overeenkomst met den Pan-American-Airways.

De Griffier,
G. J. FERGUSON.

BESPREKINGEN OVER EEN DOUANE-VERBOND.

Aneta verneemt, dat de Nederlandse, Belgische en Luxemburgse regeringen besprekingen houden tot het aangaan van een douane-overeenkomst na de bevrijding, welker overeenkomst er op zou neerkomen, dat practisch geen invoerrechten zullen worden geheven tussen de drie landen onderling, dit zou alleen voor Europees Nederland en België gelden.

N.S.B.-ACTIE TEGEN UNIVERSITEITEN.

In de N.S.B.-pers in Nederland wordt actie gevoerd tegen universiteiten en hoogleraren. In de „Zwarte Soldaat" stond dezer dagen een hoofdartikel waarin er op werd aangedrongen hoogleraren naar Duitsland te sturen.

„EEN SPELING DER NATUUR".

Bij Querido in New York is Donderdag verschenen Van Schendels boek: „Een speling der natuur" Dit boek, dat in Nederland is verschenen en de vorige winter aldaar het licht zag is uit Nederland gesmokkeld en pagina na pagina gefotolithografeerd. Men herinnert zich, dat het de toorn der Nazies opwekte, wegens zijn gesluierde anti-nazie geest.

DEN HEER

F. Palm

EN MEJUFFROUW

Ligia Maduro

geven hierbij kennis van hun voorgenomen huwelijk, waarvan de voltrekking plaats zal vinden op VRIJDAG 10 December 1943 om 7.30 n. m.

Receptie: 8 n. m.—9 n. m.

„HUIZE SOERABAIA".

DE DOMINICAANSE MIS.—X.

Wat betekent de extra Kaars onder de Canon?

Sanctus en Benedictus horen bijeen.

DE CANON II.

Het Elevatie-licht.

Na het **Sanctus** ontsteekt de acoliet in de Dominicaanse Ritus een speciaal licht. Hierover enige aantekeningen.

Algemeen bekend mag het heten, dat de opheffing van Hostie en Kelk een ceremonie van latere datum is. Die van het geconsacreerde Brood stamt uit het begin der 13e eeuw, daarentegen was die van de Kelk eerst in de 15e eeuw algemeen doorgevoerd. In de grond der zaak was deze ceremonie niets anders dan een toegeeven der Kerkelijke overheid aan het steeds-groeiend en onstuimig verlangen dier dagen om de Hostie te zien. De inhoud van de Kelk kon men evenwel niet zien — waarom hem dan op te heffen?

Dit alles wordt bevestigd door de Concilies dier dagen en door de grote Godgeleerden uit die tijd. De Heilige Thomas zegt: „De gewoonte der Kerk is het **Lichaam des Heren** op te heffen, opdat allen het kunnen **zien**". In die zelfde geest spreekt St. Albertus de Grote: „Het algemeen verspreide gebruik is, dat na de Consecratie de **Hostie** wordt opgeheven, opdat de gelovigen ze kunnen **zien** en aanbidden".

Allerlei middelen wendde men toentertijd aan om het zien der Heilige Hostie te vergemakkelijken, o.a. hield men in Frankrijk, Engeland en Spanje gaarne een zwarte of paarse doek erachter, opdat de witte gedaante zich des te scherper op die donkere achtergrond zou aftekenen. Ook ontstak men lange kaarsen of fakkels, wier licht de acoliet op de Heilige Hostie moest projecteren, opdat deze vooral in de donkere kerken duidelijk voor het volk zichtbaar zou zijn. Op deze wijze kwam het Elevatie-licht in zwang. De nog bestaande miniaturen geven daarvan een duidelijk beeld.

In de aanvang een soort zoeklicht op de Heilige Hostie, werd naderhand de kaars of de fakkel een Adoratie-ritus. Men begrijpt nu terstond, waarom zij in het begin enkel tot na de Consecratie brandde, later gedurende de ganse duur der tegenwoordigheid van Christus' Lichaam en Bloed op het altaar — derhalve tot na de Communie.

Hoe leefde en leeft dit Eucharistisch licht in de Dominicaner Ritus?

De Prototypus schrijft voor, dat van de tijd der Opheffing der Heilige Hostie tot na de Consecratie van het Heilig Bloed (zeer zeker werd in de eerste tijd der Orde de Kelk nog niet opgeheven) twee acolieten het ontsteken kaarsen moeten knielen op de trappen van het altaar.

Wij weten derhalve met grote zekerheid, hoe in de aanvang het Elevatie-licht geregeld was in de Orde. Het adembt geheel de geest der oorspronkelijke betekenis van vermeld licht.

Het Generaal Kapittel der Orde van 1206 bepaalt uitdrukkelijk, dat voormeld gebruik enkel geldt voor de Hoogmissen.

De huidige betekenis van het vroegere Elevatie-licht.

Langzamerhand werd het Elevatie-licht veranderd in een Adoratie-licht. De toortsen of kaarsen, bij de Consecratie ontstoken, ging men als Adoratie-ritus beschouwen; gevolglijk liet men ze branden van het begin van de Canon tot na de Communie van den priester. Geheel in de lijn dier ontwikkeling eist het tegenwoordige ceremonieel der Predikheren-Orde, dat twee Acolieten na de Praefatie kaarsen ontsteken, die tot na de Communie van den priester blijven branden.

Welke zijn deze kaarsen? Men is geneigd daarvoor aan te wijzen de twee kaarsen, door de acolieten bij het begin der Mis medegedragen. Volgens die opvatting handelt men dan ook. Die in een desbetreffende rubriek van het Ceremonieel der Orde No. 518 wordt in aanmerking 2 verwezen naar No. 468. Aldaar staat vermeld, dat in oude Conventen op de trappen van het presbyterium twee of vier imposante kandelaars prijkten; en deze kandelaars zijn het, die voor Adoratie-licht moeten dienen. Wie het indrukwekkende gezicht van zulke machtige kandelaars wil bewonderen, begeve zich naar een Karthuizer klooster, waar op de trappen van het priesterkoor die vier reuzen naast elkaar staan te pronken.

Bij de Karthuizers evenwel boetten zij hun oorspronkelijke bestemming in. De vier kandelaars worden thans alleen ontstoken onder de eerste Vespers van een hoogfeest.

Welke is de oorsprong dier vier kaarsen? Oudtijds plaatste men op de vier hoeken van de cancelli, het hoogaltaar omgevend, evenzovele rijzige kandelaars, die men op hoogfeesten onder de Hoogmis ontstak. Met het verdwijnen der cancelli, raakten die vier kandelaars allerminst in vergetelheid. Integendeel, zij vonden elders een plaats, hetzij op de trappen van het altaar, terzijde aan Epistel- en Evangeliekant, hetzij op de trappen van het priesterkoor. Ook wel kwamen zij terecht op de balk, die het triomfkruis draagt.

Bij de Karthuizers ontsteekt de diaken een grote kaars en knielt daarmede onder Consecratie en Elevatie achter den priester. Hier is de oorspronkelijke betekenis der kaars bewaard. Een nieuwigheid is in deze Orde, dat op hoogfeesten, behalve de diaken, nog vier acolieten met toortsen het altaar omringen. Gemakshalve zal dit wel ingevoerd zijn om de vier grote kandelaars, die in de Orde nog steeds op de trappen van het priesterkoor staan, doch onder de Mis uitgeschakeld zijn, zoveel mogelijk in hun dienst te imiteren. De Cisterciënsers ontstaken aan beide zijden van het altaar één vaststaande kaars van Sanctus tot Communie. De Carmelieten plaatsen twee acolieten bij het altaar van de Elevatie af tot de Communie. De Witheren bezaten aanvankelijk dit Eucharistische licht niet.

De ontwikkeling van laatstgenoemd viervoudig Adoratie-licht komt in het kort hierop neer.

Oorspronkelijk waren de vier kandelaars vier lichtpunten op de hoeken der cancelli. Bij het verdwijnen dezer altaaromheining bleef men de vier kandelaars bewaren als lichtversiering der Hoogmis, doch men plaatste ze — vooral in Frankrijk en Spanje treffen wij dit aan — op de trappen van het priesterkoor; elders op de zijtrappen van het altaar en op andere plaatsen eenvoudig op de grond. Zij waren zo goed als onontbeerlijk om der Hoogmis enige luister bij te zetten, wijl in de Middeleeuwen vaak slechts één of twee kaarsen op het altaar brandden. Toen langzamerhand het altaarlicht uitgebreid en het aantal kandelaars, staande op de Mensa, op zes of zeven gebracht werd, verviel de functie der boven besproken kandelabers, die als Adoratie-licht gingen dienen.

Het Driewerf-Heilig.

De Dominicanen zingen het **Sanctus** en **Benedictus** achter elkaar vóór de Consecratie [1]). Verschillende redenen pleiten daarvoor. Op de eerste plaats gebeurt dit ouder gewoonte. Vroeger was dit gebruik overal in zwang. Vervolgens komt het **Benedictus** in de Heilige Schrift vóór als een welkomstlied, den naderenden Heiland toegezongen. Derhalve past het beter vóór dan na de Consecratie. Nog een andere reden versterkt niet weinig het goede recht der oude traditie.

Het op de Praefatie volgend gezang bestaat uit twee delen, vooreerst uit het Isaias-citaat, het zogenaamde Trisagion der engelen; vervolgens uit het Hosanna-geroep der Jerusalemse kinderen. Zingen wij die beide stukken achter elkander, dan gaan zij als twee verschillende motetten door, waarvan het tweede in los verband staat tot het eerste, gelijk dit het geval is met de beide gezangen na het Epistel. Volgt evenwel op de Praefatie slechts één lied, dan kan dit niet anders dan als engelenzang beschouwd worden. Immers enerzijds is de text het Bijbelse Trisagion der Engelen en andererzijds vraagt ook het slot der Praefatie uitdrukkelijk aan God, of de gemeente haar stem met die der hemelgeesten moge verenigen.

De priester zingt namelijk: „Cum **quibus** et **nostras** voces ut admitti jubeas deprecamur". Wie nu eerst na de Consecratie het **Benedictus** inzet, moet het **Sanctus** besluiten met „Hosanna". In dat geval laat hij de engelenschaar zingen: „Red ons toch", aldus immers luidt de letterlijke vertaling van „Hosanna". Voor de engelen heeft deze uitroep geen betekenis. Misschien zal iemand hiertegen inbrengen, dat „Hosanna" zijn oorspronkelijke betekenis verloren heeft, desniettemin blijft het waar, dat noch in de Bijbel noch in de oude Liturgie deze uitroep ooit als een zegekreet der engelen voorkomt.

Onder het Canon-deel **Hanc oblationem** strekt in de Romeinse Ritus de priester de handen over de oblata uit. Sporadisch duikt dit uitstrekken reeds zeer vroeg op, doch niet bij genoemd gebed maar elders. Hoe dit gebaar en dit gebed elkander in de 15e eeuw gevonden hebben, waar dit gebruik vandaan komt, kan niemand verklaren. Durandus rept er met geen woord over. Eerst het Missale Romanum van Pius V († 1572) heeft deze ceremonie gesanctionneerd. Vroeger strekte men hier of daar de handen uit over de oblata, bijvoorbeeld onder de Secreta, gelijk dit de Karthuizers nog plegen te doen. Wellicht was dáár, vooral toen de Secreta nog haar primitief karakter van enige „Oratio super oblata" bezat, deze ritus beter op zijn plaats. Men gelieve ook te bedenken, dat de betekenis dezer ceremonie zeer vaag is. Meestal verwijst men hierbij wel naar het Joodse voorschrift, (Lev. 1, 4 en Exod. 29, 10.) dat den offeraar van een holocaustum gebood de hand op de kop van het offerdier te leggen. Doch dit verband staat lang niet onomstotelijk vast. De Dominicanen volgen, evenals de Cisterciënsers, Carmelieten en Witheren de algemene traditie der Middeleeuwen. De Orde heeft later de onderhavige Ceremonie nooit aanvaard.

De elevatie van de Kelk werd pas in de 15e eeuw algemeen.

Over de oorsprong der Elevatie na de Consecratie weidden wij boven reeds uit. Wijl, gelijk wij daar aantekenden, de inhoud van de Kelk niet zichtbaar werd door de Opheffing, liet men deze tweede Elevatie lange tijd achterwege. De Dominicanen hadden volstrekt geen haast om ze bij haar opkomst en verbreiding over te nemen. Officieel wordt er eerst van gesproken in een supplement op het Ordinarium, opgesteld en goedgekeurd in Salamanca ten jare 1575. Nochtans vermeldt deze text, dat dit gebruik in de Orde reeds binnengedrongen is.

De Karthuizers heffen de Kelk alleen op, wanneer zij voor het volk lezen, wat uiteraard zelden voorkomt en alsdan „Ne scandalizentur (saeculares) in diversitate rituum" (opdat het publiek geen aanstoot neme door het verschil der riten).

[1]) Op Curaçao geschiedt dit alleen in het St. Elisabethsgasthuis. — Red. Amigoe.

DE OVERLEDEN NEDERLANDSE BISSCHOPPEN.

Twee Nederlandse katholieke Bisschoppen zijn door de Japanners geïnterneerd in China en stierven op weg naar een concentratie-kamp. Het zijn de **Monseigneurs Orodicus Timmer O.F.M.** en **Fortunatus Spruyt O.F.M.** Een derde Bisschop is te Shanghai geïnterneerd: Monseigneur Karel Pessers O.F.M.

INENTING TEGEN DIPHTHERIE

Alle Haagse kinderen tussen 2 en 13 jaar moeten worden ingeënt tegen diphtherie.

DE JAPANNERS, ALLAHS VIJANDEN.

Islamietische religieuze leiders spreken door de Australische Radio naar Nederlands Indië en roepen op tot vernietiging „van Allahs vijand, de Japanners". Dit is een serie uitzendingen, die overal waar Islamieten wonen zeer de aandacht trekken.

KAI MANA GEBOMBARDEERD.

Geallieerde bommenwerpers hebben gisteren Mana op Nederlands Nieuw Guinea en verschillende dorpen op de Tanimbar-eilanden hevig gebombardeerd.

DISTRIBUTIE-KAARTEN MEDEGENOMEN.

Te Goor in Overijsel, hebben 5 mannen 2 politie-agenten aangevallen, die 2 kisten met distributiekaarten vervoerden. De kisten werden in een auto gezet en de mannen verdwenen. Eenzelfde soort aanval had plaats toen 3 welbewapende mannen een auto met distributiekaarten bewaakt door 2 marechaussees aanhielden en de kaarten medenamen na een der marechaussees zwaar te hebben verwond.

CERAM AANGEVALLEN.

Zware Geallieerde bommenwerpers hebben Donderdag Ceram aangevallen. Op het dorp Pelauw en op het vliegveld aldaar werden 27 ton bommen geworpen. Ook op Oepang werd een hevige aanval gedaan.

PROTESTANTSE INDIËRS HOUDEN KERKDIENST.

Te Sydney is de eerste kerkdienst voor Protestantse Indonesiërs onder geleiding van Ds. N. de Visser gehouden. In het vervolg zal iedere veertien dagen zulk een dienst plaats vinden.

Buitenland.

„ELKE REDEN VOOR BEMOEDIGING".

De Noordamerikaanse Secretaris van Oorlog Henry Lewis Stimson zeide, dat een goede voortgang is gemaakt in de twee jaren van de oorlog en dat de natie „elke reden heeft tot bemoediging en hoop". Hij waarschuwde evenwel, dat „de grote beslissende krachtmetingen nog moeten komen". Voorts zwaaide hij lof toe aan Rusland als „de enige der Geallieerden, die de hoofdmacht van Duitsland ontmoet heeft." Hij zeide, dat de andere Geallieerden nog een strijd leveren aan de omtrek der vijandelijke defensies en de grondstrijdkrachten nog niet gestuit zijn op de hoofdmassa der vijandelijke troepen (Washington, (AP) 9.12).

DE OVERWINNING VAN TSJANGTEH.

Een zegsman van het Chinese leger, Generaal-Majoor C. C. Tseng, verklaarde, dat de Japanners 40.000 man verloren in de slag van 40 dagen om China's rijstkom, welke gisteren zijn hoogtepunt had met de herovering van de sleutelstad Tsjangteh door de Chinezen. Ongeveer 15.000 Japanners zouden zijn gedood en 25.000 gewond. De zegsman verklaarde, dat de gevechten tussen grote Chinese en Japanse strijdkrachten, welke thans ten Noord-Westen van Tsjangteh woeden, van beslissende invloed zullen zijn. Ook deelde hij mede, dat bittere gevechten plaats vinden aan een front van 200 kilometer, dat zich in Noordelijke richting slingert tot bijna aan de Jangtse van een dorp op 20 kilometer ten Noorden van Tsjangteh. Hij zeide nog, dat de slag om Tsjangteh in het bizonder en om het Noorden van Hunan in het algemeen kan worden beschouwd als beëindigd, aangezien hij reeds zijn hoogtepunt bereikt heeft (Tsjungking, (AP) 10.12).

ITALIANEN VECHTEN MEE.

De Britse radio deelde mede, dat eenheden van Badoglio's Italiaanse leger, volgens beweringen van de Duitse radio. aan de strijd deelnemen met de Noordamerikaanse strijdkrachten in de Noordamerikaanse sector van het 5e legerfront. Dit werd bevestigd door Geallieerde kringen en veldberichten hadden tevoren te kennen gegeven, dat de Italiaanse troepen grotendeels zouden worden gebruikt voor de bezetting achter de linies (New York, (AP) 9.12).

GEALLIEERD COMMUNIQUE VAN NOORD-AFRIKA.

Te land: Na hevige gevechten vestigden de Canadese troepen van het 8e leger, flink gesteund door pantsereenheden krachtige stellingen ten Noorden van de rivier de Moro. Er werd fel gevochten in de omgeving San Leonardo.

De opmars gaat goed en wordt behoorlijk gesteund door onze vliegtuigen. Aan het front van het 5e leger bleven wij beperkte vorderingen maken. Een belangrijk terrein in de centrale sector van dit legerfront werd genomen. Onze troepen veroverden Rocca Devandro. De vijand is thans verdreven van de gehele Oostelijke oever van de Garigliano. Ten Zuiden van Rocca Devandro werd een hoeveelheid vijandelijk materiaal buitgemaakt.

In de lucht: Giulianova werd gisteren aangevallen door middelzware bommenwerpers en het doel werd goed gedekt. De activiteiten der lichtere vliegtuigen werden voortgezet en omvatten aanvallen op de verbindingslinies in het gebied van Rome en aan de Oostkust van Italië. De nauwe samenwerking met het leger werd gehandhaafd.

Vijandelijke stellingen werden aangevallen en gebombardeerd niettegenstaande het slechte zicht. Tijdens de nacht van 8 op 9 December vielen lichte bommenwerpers Civita Vecchia aan. Er werden voltreffers geplaatst op de scheepvaart en haveninstallaties; een schip werd in brand gezet. Van deze verrichtingen worden 4 onzer vliegtuigen vermist" (Geallieerd Hoodkwartier in Algiers, (AP) 10.12).

ZNAMENKA VEROVERD.

Officieel wordt medegedeeld, dat de Russen Znamenka veroverd hebben. Een krachtige Russische opmars vindt plaats langs de spoorlijn van Znamenka naar Nikolaev en reeds werd het spoorwegstation Mederovo veroverd binnen 40 kilometer van Dolinovka. Het verlies van Dolinovka zou het einde betekenen van de Duitse wig bij Krivoi Rog, aangezien de Duitsers nog afhankelijk zouden zijn van een enkele spoorlijn om voorraden aan te voeren.

„Rode Ster" meldt een grote luchtactiviteit in de Oekraïne, nu het weer er heel wat verbeterd is. Russische bommenwerpers en Stormoviks bestoken de Duitse colonnes die zich langs de Znamenka-Nikolaev spoorlijn terugtrekken. Telkens opnieuw werden hun gevechtsformaties uiteengeslagen. De Rode Luchtmacht heeft duidelijk de overhand in de strijd (Moskou, (AP) 10.12).

CUBAANS SCHIP GETORPEDEERD.

Officieel werd bekend gemaakt, dat een Cubaans koopvaardijschip werd getorpedeerd en tot zinken gebracht door een Duitse duikboot, terwijl het voer langs de Noordamerikaanse kust in een Geallieerd convooi. 28 Levens gingen hierbij verloren. 18 Zeelieden werden gered (Havana, (AP) 9.12).

HERTOGIN VAN KENT HEEFT INFLUENZA.

De Hertogin van Kent werd slachtoffer van de influenza-epidemie in Groot-Britannië. Officieel werd bekend gemaakt, dat zij alle afspraken heeft afgezegd en dat de ziekte „een normaal verloop heeft". Koning George werd in het begin van de week ziek, maar is nu thans verluidt is er verbetering in zijn toestand (Londen, (AP) 9.12).

KUNSTSCHATTEN VAN NAPELS GESTOLEN.

Monte Cassino leeggeroofd.

De Duitse berichtendienst heeft doen weten, dat alle kunstschatten van het klooster van de Monte Cassino in „bescherming" naar Duitsland zijn gevoerd. Professor Amedeo Maiuri, directeur van het afgebrande Nationale Museum van Napels zeide, dat de voornaamste kunstwerken en nog 20 kisten met kostbaarheden van het Napolitaanse Museum San Martino (evenals het Nationale Museum door de Duitsers bij hun wraakoefening opzettelijk afgebrand) naar Monte Cassino waren overgebracht. De gehele oud-Griekse muntenverzameling van het Museum Syracuse te Napels en de inhoud van de schatkamer van de San Gennaro te Napels, benevens nog 25 kisten met schilderijen en andere kostbaarheden uit andere instellingen van Napels, waren naar Monte Cassino gebracht.

Dit alles is in handen van de Duitsers. Bovendien hebben de Duitsers de schatten van Monte Cassino zelf ook meegenomen. Dit klooster is 1400 jaar oud en werd gesticht door den Heiligen Benedictus van Nursia in 529 op een berg tussen Napels en Rome. Het is de oorsprong van de Benedictijner Orde en de abt draagt nog immer de titel van „Abt der Abten".

Behalve al deze vernietigingen hebben de Duitsers de boekerij van het Koninklijke Genootschap in brand gestoken en tot de grond laten afbranden. De stadsarchieven van Napels, lopende over een tijd van ettelijke eeuwen, werden eveneens verbrand. Men hoopt, dat hetgeen naar de Monte Cassino gebracht was, in Duitsland niet beschadigd zal worden, zodat het later terug zal kunnen komen. Het betreft schilderijen van El Greco, Titiaan, Goya, Mantegna, Corregio e.a. In totaal werden er 213 kisten uit Napels naar boven op de berg gesleept.

Het wereldberoemde Museum Campano te Capua is eveneens totaal vernield. De cathedraal van Beneventum, beroemd om haar bronzen deuren, is vernield. De kerk van de Heilige Clara te Napels is vernield. (New York, n.c.w.c. 7.12).

HULP AAN LANDGENOTEN BESTRAFT.

Alphone van Nyen en Enatus Bosmans, 2 Belgische bedienden, die werkzaam waren in een Duitse dienst voor het aanwerven van arbeiders, werden door een Duitse krijgsraad tot gevangenisstraffen en tot het betalen van een boete veroordeeld. Zij waren ervan beschuldigd hun landgenoten te hebben geholpen om aan de verplichte arbeid te ontsnappen.

CURAÇAO

HOOG BEZOEK AAN BONAIRE.

Om 8 uur vanmorgen is een hoog gezelschap naar Bonaire vertrokken. Hunne Excellenties de Gouverneur en Apostolisch Vicarius, elk vergezeld van Haar adjudant of secretaris, vormden de eersten, die plaats namen in het vliegtuig, dat naar Bonaire zou gaan. Verder was daar Schout bij Nacht Theodore E. Chandler van de Noordamerikaanse heirscharen te onzen staatsdele, Ir. Joannes F. Groote, directeur van Openbare Werken, Mr. Thys van der Laan, Procureur-Generaal en enkele andere hoge personagien. Vanmorgen is een audiëntie gehouden waarbij zowel geïnteresseerden als vrijen gelegenheid hadden den Landvoogd te spreken. Ook sprak Zijne Excellentie met de Landraden. Mgr. Verriet onderhield zich met het afdoen van geestelijke zaken. De Noordamerikaanse Opperbevelhebber bezocht de Noordamerikanen op Bonaire. Om 13 uur werd een noenmaal gehouden, waarna een bezoek aan het in aanbouw zijnde ziekenhuis e.d. op het programma staat. Om 16 uur zou het hoge gezelschap terugkeren naar de hoofdstad.

DR. GOSLINGA OP VACANTIE.

Begin volgende week zal Doctor Wybojan Goslinga voor enige weken op vacantie gaan in Colombia.

VERGADERING DER STATEN GING NIET DOOR.

Daar verschillende leden der Staten van Curaçao wegens ziekte en andere redenen verhinderd waren te komen, kon de voor gisteravond uitgeschreven vergadering geen doorgang vinden. De Bestuursgemachtigde Dr. Wybojan Goslinga, de pers en enkele belangstellenden keerden na drie kwartier wachtens naar huis terug. De vergadering werd uitgesteld tot Zaterdagmiddag 15 uur.

ATHLETIEK.

Veldloop op Brakkeput Zondag 12 December.

Men schrijft ons:

Zondag as. wordt door de K.S.C. wederom een veldloop georganiseerd op Brakkeput. Deelneming is open voor A-Klasse, Junioren en nieuwelingen.

Vervoer van Brionplein vertrek 9 uur; van Santa Rosa 9.30 uur.

Start A-Klasse 10 uur; Junioren 10.05 uur; nieuwelingen 10.10 uur. Inschrijvingen tot 5 minuten vóór de start.

Maakt van deze gelegenheid gebruik om uw uithoudingsvermogen te oefenen en uw longen vol frisse lucht te halen. Vertrek Brakkeput 11.15 uur.

N. I. G. M. 80 JAAR.

Een algemeen bekende maatschappij, de Nederlands Indische Gas Maatschappij, herdenkt vandaag haar tachtigjarig bestaan. Deze herdenking zal niet feestelijk geschieden doch juist in alle mogelijke stilte. Niettemin betaamt het enkele woorden te wijden aan dit feit en hulde te brengen aan de Nederlandse pioniers van deze maatschappij welke thans tengevolge der bezetting van het moederland en het staatsdeel in het Verre Oosten, haar werk nog maar in vrij Nederlands West Indië kan voortzetten. Het hoofdkantoor te Rotterdam bestaat wellicht niet meer; daar hebben de Hunnen voor gezorgd. En in Nederlands Oost Indië zijn alle gas- en electriciteitsfabrieken, indien niet vernield, in handen van den Japanner.

Vijf jaar geleden, ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan, konden al de 22 bedrijven van de maatschappij op feestelijke wijze uiting geven aan de vreugde over de groei en bloei van de maatschappij; heden zal het personeel hier en in Suriname nauwelijks merken dat een nieuwe kilometer paal bereikt is in haar bestaan.

De bekwame directeuren van deze bedrijven, respectievelijk Ir. Alfred J. Bosch Reitz en Piet J. M. Payens, zullen hun zware taak ongetwijfeld met des te meer ijver opvatten en niettegenstaande de moeilijkheden die de oorlog meebrengt, blijven streven naar uitbreiding en ontwikkeling.

Op de Curaçaose eilanden hebben wij helaas geen gas. De gesteldheid van de bodem en nog andere dingen zijn daarvan de oorzaak. De electriciteit vergedt echter veel en alle aandacht moet worden besteed aan de verbetering der stroomlevering.

Er ligt nog een groot terrein braak, o.a. voor leidingen naar de cunucu's enz. Op de goede zorgen van ons Curaçao's bedrijf heeft de bevolking haar hoop gevestigd in de toekomstige jaren, als de overwinning eenmaal door de Verenigde Landen behaald is.

Voor wat reeds gedaan is zeggen wij heden dank, hieraan parend de gelukwensen namens onze lezers en namens Curaçao.

Wij ontvingen.

Van de N.V. Assurantie Maatschappij „de Nederlanden" van 1845 ontvingen wij een zeer practische kalender voor het nieuwe jaar 1944. Deze kalender is een goed voorbeeld van reclame. De aandacht wordt duidelijk op de firma getrokken en daarnaast biedt deze kalender den gebruiker goede diensten. De data staan kloek aangegeven en er is veel plaats om bij de data iets aan te geven. „De Nederlanden" waren op tijd, practisch en doelmatig.

ALLERLAATSTE NIEUWS.

— **Domei meldt,** dat Kaname Wakasugi, de vroegere Japanse Gezant in Washington, heden is overleden als gevolg van een ontsteking aan de galblaas.

— **De Noordamerikaanse** luchtmacht in China heeft orders ontvangen om het Japanse vasteland en de verbindingen tussen Japan en zijn overzeese bezittingen aan te vallen. Dit werd in een uitzending van Berlijn door het DNB gemeld. Natuurlijk werd hieraan toegevoegd dat de Japanse luchtmacht gereed is.

— **De Duitse defensies in de Dnjeprbocht beginnen in te storten in het centrum, terwijl de Russen van uit Krementsjug in alle richtingen oprukken. Een Russische colonne bevindt zich reeds binnen 25 kilometer van Kirovgrad, de Duitse sterkte tussen Tsjerkassy en Nikopol.**

— **Het communiqué** van Tito meldde, dat de Partijgenoten Bkograd in het Croatische kustgebied veroverd hebben en hevige verliezen toebrachten aan de Duitsers en hun vazallen in een nieuwe aanval nabij Kremen in Serbië. De Partijgenoten zijn in Bosnië nog in de verdediging, doch brengen hevig verliezen toe aan de vijandelijke spoorlijnen in de provincie. In een enkel gevecht werden 200 vijandelijke manschappen gedood. De nazies beweerden, dat zij Vlasenica bezet hebben en in het Noorden van Croatië grote schoonmaak houden. De Hongaarse radio zeide, dat de Duitsers opdracht hebben gegeven tot verduistering in Zagreb, de hoofdstad van Croatië.

— **Een Chinese** zegsman verklaarde, dat alle Japanse troepen ten Zuiden van de rivier Yuan welke, langs Tsjangteh stroomt naar het Tungtingmeer, over de rivier zijn teruggedreven. Hij verklaarde, dat de Chinezen thans een tegen-offensief voeren met grote versterkingen en voorspelde „belangrijke gebeurtenissen" binnen de volgende 48 uur.

— **Volgens Radio-Algiers** is de Italiaans-Zwitserse grens Maandag gesloten.

— **Radio-Vichy** zeide uit Gibraltar vernomen te hebben dat Maarschalk Vorosjilov een bezoek aan Gibraltar zal brengen en later naar Algiers en het Italiaanse front zal gaan.

— **Het communiqué** van Caïro meldt, dat zware bommenwerpers van de Raf in de nacht van 8 December de haven van Heraklion op Creta aanvielen. Er werden grote branden gesticht onder de havengebouwen en de luchtdoelkanonnen werden tot stilzwijgen gebracht. Ook werden in de afgelopen week intensieve aanvallen gedaan op de Duitse scheepvaart in de Aegeïsche Zee. Er werden vele successen geboekt.

Monetaire Overeenkomst tussen België, Luxemburg en Nederland.

Deze muntovereenkomst tussen de beide Koninkrijken Nederland en België en het Groot-Hertogdom Luxemburg is van het allergrootst belang. Hiermede wordt de eerste schakel gesmeed van een ketting tussen de drie landen, een werk waarmede reeds veel eerder had moeten worden begonnen. De tweede schakel, een douane-overeenkomst, wordt juist vandaag aangekondigd op blz. 2. Merkwaardig genoeg is deze eerste schakel niet een ideële, zoals de meesten verwacht zouden hebben, maar een practische. Op zichzelf is dit nog een voordeel, omdat deze de instemming van elkeen zal hebben.

Merkwaardig is wel, dat de plaatselijke Gouvernementspersdienst ons nog niets anders stuurde dan een enkel berichtje, dat de muntovereenkomst gesloten was. In dit opzicht is blijkbaar de Belgische voorlichting actiever, want deze voorzag ons van de hieronder gepubliceerde officiële text van de overeenkomst. Bovendien zal door bemiddeling van de Belgische voorlichtingsdienst morgen Zijne Excellentie Dr. Gutt, Belgisch Minister van Financiën, de muntovereenkomst in „Dagblad Amigoe di Curaçao" nader bespreken en toelichten.

Hier volgt de officiële text van de Belgisch-Nederlandse monetaire overeenkomst, welke op 21 October jl. te Londen ondertekend werd en waarover wij in het kort reeds schreven:

De Regeringen van Zijne Majesteit den Koning der Belgen, en van Hare Koninklijke Hoogheid de Groothertogin van Luxemburg, enerzijds;

De Regering van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, anderzijds;

bezield door de wens de monetaire betrekkingen te stabiliseren en de werking van het betalingsverkeer tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Nederland, met inbegrip van de overzeese gebieden, staande onder de souvereiniteit of het mandaat van genoemde Staten, te vergemakkelijken, zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1: Met ingang van de ondertekening dezer overeenkomst, wordt de koers van de Belgische frank ten aanzien van de Nederlandse gulden, vastgesteld op:

B. Fr. 16,52 (3,304 belga's) tegen *f* 1,—, zegge B. Fr. 100,— (20 belga's) voor *f* 6,053.

Deze koers wordt genoemd de „officiële koers".

In de officiële koers kan, zonder voorafgaande overeenkomst tussen de Belgische en Nederlandse Regeringen geen enkele verandering worden gebracht.

Artikel 2: De Belgische en Nederlandse monetaire autoriteiten zullen met elkander op grondslag van de officiële koers handelen.

Zij zullen in gemeen overleg de koop- en verkoopskoersen vaststellen, welke op de van hen afhankelijke geldmarkten zullen gelden. Deze koersen zullen dezelfde zijn in de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en in Nederland; zij zullen niet meer dan ¼% van de officiële koers mogen afwijken, noch naar boven, noch naar beneden.

Zij zullen, behoudens overeenkomst, geen Belgische franken of Nederlandse guldens tegen buitenlandse deviezen inwisselen dan tegen de koersen, waarop deze deviezen op de officiële markt in België, indien het Belgische franken, of in Nederland indien het Nederlandse guldens, betreft, worden verhandeld.

Artikel 3: Voor alle betalingen, die de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, de Kolonie Belgisch Congo of de gebieden onder Belgisch mandaat, in Nederland, in Nederlands-Indië of in enig ander deel van het Koninkrijk der Nederlanden mochten hebben te doen, zullen de Nederlandse monetaire autoriteiten aan de Belgische monetaire autoriteiten Nederlandse guldens verschaffen volgens de officiële koers, tegen betaling in Belgische franken.

Voor alle betalingen, die Nederland, Nederlands-Indië of enig ander deel van het Koninkrijk der Nederlanden in het gebied van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, in Belgisch Congo of in de gebieden onder Belgisch mandaat mochten hebben te doen, zullen de Belgische monetaire autoriteiten aan de Nederlandse monetaire autoriteiten Belgische franken volgens de officiële koers tegen betaling in Nederlandse guldens verschaffen.

Artikel 4: De Belgische monetaire autoriteiten zullen aan de Nederlandse monetaire autoriteiten tegen betaling in Belgische franken de Congo-franken verschaffen, welke nodig zijn voor het doen van alle betalingen in Belgisch Congo of in de gebieden onder Belgisch mandaat.

De Nederlandse monetaire autoriteiten zullen aan de Belgische monetaire autoriteiten tegen betaling in Nederlandse guldens de Nederlands-Indische guldens of de guldens van enig ander deel van het Koninkrijk der Nederlanden verschaffen, welke nodig zijn voor het doen van alle betalingen in Nederalnds-Indië of in enig ander deel van het Koninkrijk der Nederlanden.

De Regeringen en de monetaire autoriteiten van België en Nederland zullen periodiek overleg plegen teneinde gemeenschappelijk de nodige maatregelen vast te stellen ter handhaving van de soepele werking van het betalingsverkeer en ter voorkoming van alle handelingen, onverenigbaar met de monetaire en economische politiek van België en Nederland.

Artikel 5: Alle Belgische franken door Nederland aangehouden, zowel als alle Nederlandse guldens door België aangehouden, zullen vrijelijk voor de in deze overeenkomst bedoelde handelingen kunnen worden gebruikt.

Artikel 6: België en Nederland zullen onderscheidenlijk een rekening aanhouden van de met toepassing van artikel 3 dezer overeenkomst verrichte handelingen.

België zal deze rekening in Belgische franken, Nederland in Nederlandse guldens, houden.

De saldi dezer rekeningen zullen op de laatste dag van iedere maand, tegen de officiële koers in afgeronde bedragen worden verrekend.

België en Nederland zullen evenwel onderscheidenlijk het recht hebben deze verrekening te doen plaats hebben, in de loop van de maand.

Het gedeelte van de credit-saldi, dat vijfhonderd millioen Belgische franken of dertig millioen tweehonderd vijftig duizend Nederlandse gulden te boven gaat, zal prorata temporis rente dragen ten laste van het debiteurland. Deze rente, berekend naar de officiële discontokoers van geaccepteerde wissels, zoals deze door de circulatiebank van het debiteurland wordt in acht genomen, zal worden geboekt op de laatste dag van ieder kalender kwartaal.

Artikel 7: Indien op een gegeven ogenblik als gevolg van de toepassing van artikel 3 van deze overeenkomst België een creditsaldo van meer dan zestig millioen vijfhonderd duizend Nederlandse guldens te vorderen zou hebben, of Nederland een creditsaldo van meer dan een milliard Belgische franken te vorderen zou hebben, zullen de twee Regeringen met elkander overleg plegen, teneinde deze onevenwichtige toestand te beëindigen.

Artikel 8: Onverminderd de bepalingen van artikel 11 hiernavolgend, zal geen waarborg in goud noch enige andere zakelijke waarborg worden gevraagd als onderpand voor de saldi, voortvloeiende uit de toepassing van deze overeenkomst, en generlei aanvragen worden ingediend om deze saldi in goud of in buitenlandse deviezen om te zetten.

Daarentegen zal het debiteurland steeds het recht hebben, terugbetalingen in goud te doen. Het metaal zal worden aanvaard tegen de aankoopsprijs van goud zoals deze door de circulatiebank van het crediteurland wordt in acht genomen.

Met toestemming van het crediteurland zal het debiteurland ook terugbetalingen mogen doen door middel van afgifte van buitenlandse deviezen tegen de aankoopskoers, door de circulatiebank van het crediteurland daarvoor vastgesteld.

Het ligt met name in de bedoeling van België en Nederland betalingen in buitenlandse deviezen aan te bieden en te aanvaarden om afwijkingen van de evenwichtstoestand te herstellen, die zouden kunnen voortvloeien uit tussen de hoge Contracterende Partijen afgesloten handelstransacties, hun oorsprong vindende in invoer betaald door één hunner in buitenlandse deviezen en leidende tot uitvoer, betaald aan den ander in buitenlandse deviezen.

Artikel 9: Indien België en Nederland mochten besluiten de officiële koers te wijzigen, worden de rekeningen afgesloten en verrekend tot de officiële koers dei tot dien van kracht was. Indien het bedrag van het uiteindelijk creditsaldo is uitgedrukt in een devies, hetwelk ten opzichte van het goud in waarde is veranderd, wordt het bedrag ervan door het debiteurland in evenredigheid met deze wijziging opnieuw vastgesteld.

Bij de berekening van het uiteindelijk saldo zal rekening worden gehouden met de bedragen waarvoor de Belgische en Nederlandse monetaire autoriteiten, uit hoofde van wisselcontracten op termijn verplichtingen hebben, lopen op de datum waarop de verandering van koers ingaat.

Artikel 10: Met toestemming van de Belgische monetaire autoriteiten zullen de Nederlandse monetaire autoriteiten de door hen aangehouden guldens mogen gebruiken om betalingen ten gunste van derde landen te doen en met toestemming van de Belgische monetaire autoriteiten zullen de Nederlandse monetaire autoriteiten de door hen aangehouden Belgische franken voor betalingen ten gunste van derde landen mogen gebruiken.

Artikel 11: Indien deze overeenkomst mocht worden opgezegd, zal het uiteindelijk creditsaldo tot aankoop van door het debiteurland uitgegeven schatkist-biljetten worden aangewend.

Deze Schatkistbiljetten zullen in de valuta van het crediteurland worden uitgegeven; ze zullen drie percent rente dragen en worden gedelgd volgens een delgingsplan, vast te stellen in een gemeen overleg tussen België en Nederland, zonder dat echter de totale duur van de amortisatie vijf jaren zal overschrijden.

Als waarborg voor de delging van en voor de betaling van de rent op deze Schatkistbiljetten, zal daartoe geëigend onderpand ten behoeve van het crediteurland worden gegeven.

Artikel 12: De Belgische en Nederlandse monetaire autoriteiten behoren, ieder voor zich, de nodige maatregelen te treffen ter handhaving van een verhouding overeenkomende met de officiële koers, bedoeld in artikel 1 dezer overeenkomst, tussen hunne eigen deviezen en die van derde landen.

Evenwel zullen zij ter verzekering van een eenheid van optreden onder elkander een voortdurend contact scheppen, elkander op de hoogte houden en elkander raadplegen omtrent alle vraagstukken de monetaire en economische politiek betreffende, alsook bij elke gelegenheid waarbij dit nodig mocht voorkomen.

Zij dragen eveneens zorg voor de coördinatie der maatregelen, die zij genoopt zouden zijn op hun respectieve markten te nemen.

Artikel 13: De Nationale Bank van België en de Nederlandse Bank, zullen respectievelijk door de Regering van het Koninkrijk België en door de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden onder garantie van de staat met de toepassing van de bepalingen dezer overeenkomst worden belast; zij zullen daartoe de gewenste contacten tot stand brengen, met name die, welke zijn bedoeld in de hierboven genoemde artikelen 4 en 12. Zij zullen bevoegd zijn de nodige overeenkomsten te sluiten met de internationale organen, waarvan hun Regeringen zullen deel uitmaken.

Artikel 14: Niets in deze overeenkomst verzet zich ertegen, dat België en Nederland toetreden tot internationale multilaterale overeenkomsten betreffende de stabilisatie van wisselkoersen. Zij verbinden zich zulks niet dan gezamenlijk te doen.

Andererzijds zullen derde landen tot deze overeenkomst met toestemming van de Belgische en Nederlandse Regeringen kunnen toetreden.

Artikel 15: Ten einde deze overeenkomst ten volle aan haar doel te doen beantwoorden, zullen de Hoge Contracterende Partijen er naar streven een nauwe samenwerking in hun handelsbetrekkingen tot stand te brengen.

Artikel 16: Met inachtneming van een opzeggingstermijn van ten minste twee jaar kan deze overeenkomst op de 1e Januari van ieder jaar, van 1 Januari 1949 af, worden beëindigd.

Artikel 17: Deze overeenkomst zal zo spoedig mogelijk worden geratificeerd en de ratificaties zullen zo spoedig mogelijk worden uitgewisseld.

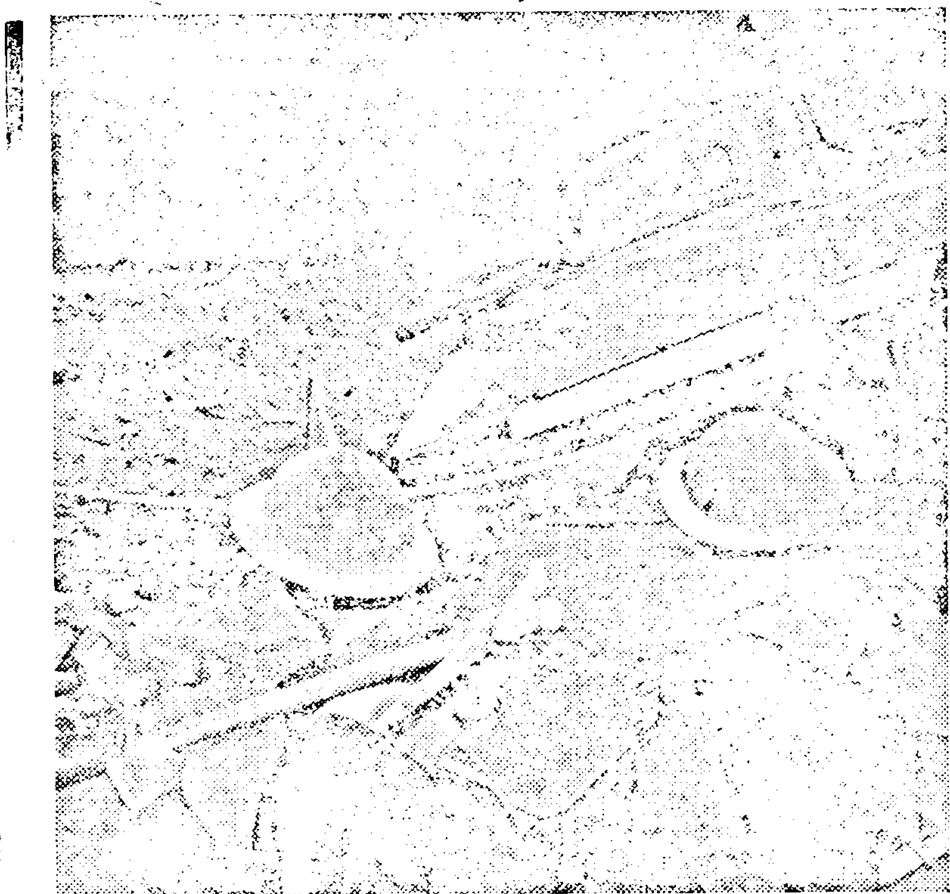
In afwachting hiervan zal zij voorlopig worden toegepast van de ondertekening af, met bevoegdheid van de Belgische Regering en van de Nederlandse Regering haar op elk ogenblik te beëindigen met inachtneming van een opzeggingstermijn van 6 maanden. In het laatste geval zullen de bepalingen van artikel 11 van toepassing zijn.

Ten blijke waarvan de gevolmachtigden, daartoe met de nodige volmachten bekleed, deze overeenkomst hebben ondertekend en van hun zegel voorzien.

Gedaan te Londen, de October 1943, in drie exemplaren in het Nederlands en in het Frans, welke beide texten rechtsgeldig zijn.

Z.H.E. Mons. Amleto Giovanni, Aartsbisschop en Apostolisch Delegaat in de Verenigde Staten van Noord-Amerika, bezoekt een gevangenenkamp te Montano in de Verenigde Staten. Het zijn hoofdzakelijk Italiaanse oorlogsgevangenen, die hier opgesloten zijn.

Het vijfde leger rukt op in Italië, Een Sherman-tank baant zich een weg.

Hiermede is het totaal der vijandelijke schepen, die in de Stille Oceaan vernield werden, gebracht op 516.

WERELDNIEUWS

BOMBARDEMENTEN.

Geallieerde bommenwerpers hebben Boela op Ceram gebombardeerd en een vijandelijk vrachtschip in de baai van Cekar, metende 1500 ton tot zinken gebracht. Verder is Kai Mana op Nederlands Nieuw Guinea gebombardeerd, waar een kustvaartuig vol benzine tot ontploffing werd gebracht.

NOG 11 JAPANSE SCHEPEN TOT ZINKEN GEBRACHT.

Als volgt luidt een communiqué van de Noordamerikaanse Marine:

„Stille Oceaan en Verre Oosten: Noordamerikaanse duikboten hebben het tot zinken brengen gemeld van 11 vijandelijke schepen in operaties tegen den vijand in de wateren van deze gebieden, als volgt: Een grote tanker, 9 middelgrote vrachtschepen en 1 klein vrachtschip werden in de grond geboord. Deze acties zijn niet gemeld in enig vroeger communiqué van de Noordamerikaanse Marine."

HITLER HET RAAM UIT.

Belgen, die het grote bombardement van Aken hebben bijgewoond, verhalen, dat de grote onderaardse schuilplaatsen met drie verdiepingen tijdens de luchtaanval „als schepen in volle zee schommelden".

Vele Duitsers, die door de ontploffingen tegen het dak of tegen de muren werden geworpen, werden in geheel onbeschadigde schuilplaatsen dood teruggevonden.

Na de aanval zag een Belg, dat een Duitser een ingelijst portret van Hitler door het venster van zijn kamer wierp.

Sommige inwoners drukten hun spijt over het feit, dat al de militaire objectieven niet volledig waren vernield omdat een totale vernieling hun de beproeving van een nieuwe luchtaanval zou bespaard hebben.

PAUSELIJKE INSTITUTEN GAAN DOOR.

Evenals andere jaren werd in de pauselijke hoger onderwijsinstellingen te Rome na het feest van den H. Carlo Borromeo op 4 November jl., een votiefmis van den Heiligen Geest gezongen door de rectoren ter opening van het nieuwe cursusjaar. In het bericht werden slechts genoemd de volgende Pauselijke Universiteiten: Gregoriana, Angelico, Propaganda, Lateraan en het Antoniano. Het aantal studenten aan deze universiteiten is aanzienlijk verminderd vergeleken met vroeger. (Vaticaan, ncwc, 7.12).

VADERLANDSLIEFDE.

Een in bezet België gepubliceerd sluikblad deelt mede, dat de saboteurs in 14 dagen tijds, in één enkele Belgische provincie, nagenoeg duizend wagons hebben buiten gebruik gesteld door met scheermessen de geleidingen der Westinghouse-remmen door te snijden.

Deze manier om sabotage te plegen was door de sluikpers aanbevolen geworden.

NIEUWE CONFERENTIE VAN ROOSEVELT?

De radio van Bratislava zeide, dat President Roosevelt een conferentie zal houden met de Portugese staatslieden alvorens hij naar de Verenigde Staten terugkeert (Londen, (AP) 9.12).

Kerkberichten.

Week van 12 Dec. t/m 18 December.
Zo.: Derde Zondag van de Advent.
Donderdag beginnen de Aurora-Missen als voorbereiding voor het Kerstfeest. Vrijdag is het geboden Vasten zonder onthouding.

De gelovigen worden dringend verzocht om zoveel mogelijk 's morgens na de H. Mis of 's middags vóór zonsondergang te komen biechten.

CATHEDRALE ST. ANNA-KERK.
Otrabanda.
Pastoor: M.J. v.d. Elsen O.P., tel. 1507

Zondag:
5.— Gezongen H. Mis.
7.30 Kindermis.
9.— Hoogmis (N.)
19.— Lof ter ere van de Heilige Maagd voor de vrede.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis.
Iedere avond om 19 uur Rozenhoedje.
Iedere Donderdag om 19 uur Lof.
Van Donderdag t/m 24 December iedere dag om 5 uur Gezongen H. Mis.
Biechten: 's morgens na de H. Mis, op verzoek en na 16 uur, maar vóór donker.

H. ROZENKRANSKERK, Pietermaai
Pastoor: C. v.d. Looy, O.P. tel. 2170, **spreekuren: 8 uur en 19.45 uur.**

Zondag:
5.30 Gezongen H. Mis.
7.— H. Mis.
8.— Kindermis.
9.— Hoogmis (P.)
19.— Lof.

Weekdagen:
5.30 H. Mis (beh. Za.)
6.— en 6.30 H. Mis
Di.: 6.45 Congregatie voor de meisjes.
Van Donderdag t/m 24 December iedere dag om 5 uur Gezongen H. Mis.
Biechten: na Lof. Zaterdag na 16 uur

H. FAMILIE-KERK, San Mateo.
Pastoor: Th. Exler. O.P., tel. 2413

Zondag:
5.— Gezongen H. Mis.
6.15 H. Communie uitreiken.
6.30 H. Mis.
7.45 Kindermis.
9.— Hoogmis.
18.30 Opdracht van de Congregatiekinderen met Pontificaal Lof.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis.
Van Donderdag t/m 24 December iedere dag om 5 uur Gezongen H. Mis.
Do.: 7.— Congregatie voor de meisjes.
Biechten: na Lof. Zaterdag de gehele dag.
Iedere 2e en 4e Zondag van de maand Predicatie in het Nederlands.

KERK O.L.V. VAN DE BERG CARMEL, Groot Kwartier.
Pastoor P. Elie O.P., tel. 1967, **spreekuur:** 8 — 10 uur. **Zon.- feest- en weekdagen.**

Zondag:
5.— Gezongen H. Mis.
7.30 Kindermis.
8.30 Hoogmis.
17.— Lof.

Weekdagen: 6.30 en 7— H. Mis.
Van Donderdag t/m 24 December iedere dag om 5 uur Gezongen H. Mis.
Biechten: elke dag na H. Mis en Zaterdagmiddag.

KERK VAN HET H. HART, Janwé.
Pastoor A. C. de Valk O.P., tel. 2365, spreekuur 7 — 9 uur beh. Zondag.

Zondag:
5.30 Gezongen H. Mis.
8.30 Hoogmis (P.)
19.— Lof.

Weekdagen: 6.30 H. Mis (behalve Zaterdag).
Van Donderdag t/m 24 December iedere dag om 5 uur Gezongen H. Mis.
Zaterdag 7 uur Kindermis.
Biechten: na de H. Mis tot 9 uur. Za. van 16 tot 18 uur.

H. TERESIA-KERK, Juicio.
Pastoor H. Penninx O.P. tel. 1367, spreekuur: 7—9 uur (behalve Zondag).

Zondag.
5.— Gezongen H. Mis.
8.— Hoogmis.
18.30 Lof.
Weekd.: 6.30 H. Mis (behalve Zat.).
Van Donderdag t/m 24 December iedere dag om 5 uur Gezongen H. Mis.
Za.: 7.— Kindermis.
Biechten: 's morgens na H. Mis tot 8 uur; Zat. van 16 — 19 uur.

KAPEL ST. MARTINUS-GEST.
Zo.: 7.— H. Mis; 16.— Lof.
Weekd.: 6.— H. Mis.
Di.: 16.— Lof
Do.: 17 tot 18 uur Aanbidding voor de vrede.

KERK H. FRANCISCUS VAN ASSISIË, Oranjestad — Aruba.
Pastoor Th. Bartel O.P., tel. 34; **spreekuren: alle weekdagen van 7.15—8.15 uur, alsmede om 10 uur en om 18.30 behalve 's Zaterdags.**

Zondag:
5.30 H. Mis.
7.30 Kindermis.
8.45 Hoogmis.
18.30 Lof.
Weekd.: HH. Missen om 6 en 6.30 uur.
Donderdags 18.30 uur lof ter ere van het Allerheiligst Sacrament.
Biechten: Alle weekdagen onder en na de HH. Missen en 's namiddags om 15.30 uur. 's Zaterdags bovendien van 15.30 tot 19 uur.